

Anexa 4

la Ordinul Ministrului Educației Cercetării și Tineretului nr. 6020 din 24.11.2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
PENTRU

GRADUL DIDACTIC II

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII ȘI
METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE LA CLASELE
CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

INSTITUTORI/ ÎNVĂȚĂTORI

2008
București

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Competențe specifice:

- Utilizarea corectă a limbii române în receptarea și producerea mesajelor scrise
- Utilizarea registrelor stilistice diferite, în funcție de contextul comunicațional
- Folosirea instrumentelor de interpretare și analiză stilistică a diferitelor texte literare și nonliterare, accesibile elevilor de ciclu primar
- Aplicarea conceptelor operaționale în activitatea de interpretare a textelor
- Argumentarea în scris a opiniilor personale
- Cunoașterea și aplicarea cunoștințelor de fonetică, lexic și gramatică în construcția propriului mesaj (oral și scris) și în educarea comunicării elevilor de ciclu primar
- Relevarea valorilor morale și estetice ale textului, în funcție de specificul de vârstă al elevilor
- Actualizarea și aprofundarea cunoștințelor de literatură pentru copii, limba română și metodică
- Utilizarea tehnicilor de activitate intelectuală
- Consolidarea capacității de a aplica cunoștințele de didactică a specialității în activitatea practică; a capacității de operaționalizare a obiectivelor
- Integrarea în activitatea didactică a tipurilor diferite de lecții
- Cunoașterea și respectarea evenimentelor instruirii și adecvarea lor la specificul predării limbii române în ciclul primar
- Consolidarea capacității de a dezvolta competențele de comunicare orală și scrisă a elevilor din ciclul primar și de a-i familiariza cu texte – literare și nonliterare – accesibile vârstei lor
- Consolidarea abilității de a selecta cele mai eficiente metode, în vederea dezvoltării capacității elevilor în ceea ce privește: receptarea mesajului oral, exprimarea mesajului oral, receptarea mesajului scris, exprimarea mesajului scris
- Utilizarea creatoare a metodelor de învățământ în cadrul predării limbii române

Literatura română și universală pentru copii

Conceptul de literatură pentru copii

Specii literare accesibile copiilor din învățământul primar. Valori formative ale textelor literare destinate copiilor de ciclul primar.

Basmul popular și basmul cult. Definiție. Fantasticul în basm. Personaje. Compoziție. Reprezentanți: Petre Ispirescu, *Prâslea cel voinic și merele de aur*; Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Frații Grimm – un basm la alegere; H. Cr. Andersen – *Tovarășul de drum*.

Legenda. Caracteristici. Clasificare: legenda mitologică, religioasă, istorică (se alege câte un text pentru fiecare categorie).

Snoava

Folclorul copiilor

Ghicitori

Proverbe

Legende: Mihail Sadoveanu: *Stigletele*; Alexandru Mitru: *Legendele Olimpului*

Texte cu caracter didactico-moralizator: Anton Pann – *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogeia*; fabula: La Fontaine – o fabulă la alegere, G. Topîrceanu, *Bivolul și coșofana*

Poezia accesibilă copiilor: Vasile Alecsandri, *Pasteluri*; Gellu Naum – *Apolodor, un pinguin călător*; Ana Blandiana – *Întâmplări din grădina mea* (sau *Alte întâmplări din grădina mea*)

Imaginea copilăriei: Ion Creangă – *Amintiri din copilărie* (părțile I și II); Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată, La Mestecăneii*; Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă?*

Lumea animalelor în proza pentru copii: Emil Gârleanu – *Din lumea celor care nu cuvântă*; Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*; Rudyard Kipling – *Cărțile junglei*

Bibliografie

1. Căndroveanu, Hristu, *Literatura română pentru copii. Scriitori contemporani*, București, Editura Albatros, 1988.
2. Goia, Vistina, *Literatura pentru copii și tineret. Modele formative*, Napoca Star, Cluj-Napoca, 2000; *Literatura pentru copii și tineret – pentru institutori, învățători și educatoare* -, Dacia Educațional, Cluj-Napoca, 2003.
3. Negrilă, Iulian, *Literatura pentru copii*, Editura Multimedia, Arad, 1996.

Concepte operaționale: acțiune, antiteză, autor, basm popular/ cult, comparație, ficțiune, final, gen literar, hiperbolă, imagine artistică, legendă populară/ cultă, moduri de expunere (narațiune, monolog, dialog, descriere), momentele subiectului, narator, personaj literar, personificare, repetiție, temă, titlu, versificație (strofă, vers, rimă)

Limba română

- Stilurile funcționale ale limbii române
- Sunet, fonem, silabă; despărțirea cuvintelor în silabe
- Literele. Alfabetul limbii române
- Semnele ortografice (apostrof, bara oblică, blankul, cratima, linia de pauză, punctul, virgula)
- Principiile ortografiei limbii române
- Fondul principal de cuvinte – masa vocabularului
- Relații semantice: polisemia, sinonimia, omonimia, antonimia, paronimia
- Câmpul lexical și câmpul semantic
- Unitățile frazeologice
- Flexiunea numelui (declinare) și a verbului (conjugare)
- Substantivul. Clasificare. Locuțiuni substantivale
- Articolul. Clasificare
- Adjectivul. Gradele de intensitate (de comparație)
- Pronumele și adjectivul pronominal. Clasificare
- Numeralul. Clasificare
- Verbul. Verbe predicative și nepredicative (copulative și auxiliare). Locuțiuni verbale
- Adverbul. Clasificare. Locuțiuni adverbiale
- Prepoziția. Locuțiuni prepoziționale.
- Conjunția. Clasificare. Locuțiuni conjuncționale
- Interjecția

- Cuvinte coordonate, cuvânt regent, cuvânt subordonat
- Fraza, propoziție principală, propoziție principală independentă, propoziție regentă, propoziție secundară (subordonată), propoziții coordonate
- Predicatul verbal și predicatul nominal. Acordul predicatului cu subiectul (acordul în persoană, acordul în număr, acordul în gen, acordul după înțeles, acordul prin atracție)
- Subiectul.
- Atributul. Termeni regenți
- Complementul. Termeni regenți

Bibliografie

1. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *DOOM Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic, București, 2005, p. XXVI-XXVIII, XXXVI-XLIV.
2. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Gramatica limbii române*, Vol. II. *Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005, p. 16-22, 24.
3. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997 (secvențele corespunzătoare subiectelor propuse)
4. *Sinteze de limba română*. Ediția a treia revăzută și din nou îmbogățită (Coordonator Theodor Hristea), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1984 (secvențele corespunzătoare subiectelor propuse)

Metodica predării limbii române în învățământul primar

1. Rolul învățătorului în stimularea interesului pentru lectură al elevilor de ciclul primar. Selecția textelor și modalități de propunere a lor spre lectură elevilor
2. Modalități dezvoltare a sensibilității elevilor prin abordarea poeziilor lirice, a textelor de inspirație istorică, a prozei lirice
3. Posibilități de aplicare a analizei stilistice la clasele ciclului primar
4. Evaluarea – sprijin pentru elevi în autocunoaștere, indicator pentru învățător în stabilirea strategiei didactice. Rolul evaluării formative în învățarea limbii române
5. Posibilități de inovare de către învățător a metodelor de predare-învățare a limbii române în ciclul primar
6. Valorificarea formativă a textelor literare și nonliterare în ciclul primar
7. Cultivarea creativității elevilor în cadrul orelor de citire, de elaborare a compunerilor, de rezolvare a exercițiilor gramaticale
8. Modalități eficiente de asigurare a relaționării conținuturilor disciplinei limba maternă cu conținuturile disciplinei limba română
9. Rolul învățătorului în valorificarea conținuturilor disciplinelor de învățământ din ciclul primar în vederea îmbogățirii vocabularului
10. Metode utilizate în formarea deprinderilor de scriere corectă, coerentă la disciplina limba română, în ciclul primar
11. Posibilități de valorificare didactică a disponibilităților creative personale ale învățătorului

Bibliografie

1. Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*. Ediția a IV-a revăzută și adăugită, Editura Emia, Deva, 2007.
2. Landsheere, Viviane De, Landsheere, Gilbert, *Definirea obiectivelor educației*. Traducere de Constantin Urmă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979.
3. Nuță, Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*. Vol. I-II, Aramis, 2000.
4. Șerdean, I., *Didactica limbii române în școala primară*, Editura Teora, București, 1998; *Didactica limbii și literaturii române în învăț*